

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 23To/33/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3814010568
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 05. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ondrej Samaš
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2016:3814010568.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedu JUDr. Ondreja Samaša a sudcov JUDr. Beáty Javorkovej a JUDr. Dušana Krč-Šeberu na verejnom zasadnutí konanom dňa 30.mája 2016 prejednal odvolanie obžalovaného

X.,

nar.XX.XX.XXXX v Q., trvale bytom Y. Q., prechodne bytom Q., S. č. X/X, t.č. bytom Q., U. XX, t.č. na slobode, na verejnom zasadnutí neprítomného,

ktoré podal proti rozsudku Okresného súdu Prievidza sp. zn. 1T/166/2014, zo dňa 5.januára 2016 a takto

r o z h o d o l :

Podľa § 321 ods. 1 písm. e/, ods. 3 Tr. por. zrušuje sa napadnutý rozsudok v celom výroku o treste.

Podľa § 322 ods. 3 Tr. por. sa obžalovaný odsudzuje pri nezmenenom výroku o vine v rozsudku súdu 1.stupňa podľa § 201 ods. 1 Tr. zák. s použitím § 38 ods. 5, § 39 ods. 1 Tr. zák. k trestu odňatia slobody na 2 (dva) roky nepodmienečne.

Podľa § 48 ods. 2 písm. a/ Tr. zák. sa pre výkon uloženého trestu odňatia slobody zaraďuje do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia.

o d ô v o d n e n i e :

Rozsudkom súdu prvého stupňa bol obžalovaný X. F. uznaný vinným z pokračovacieho zločinu sexuálneho zneužívania podľa § 201 ods. 1 Tr.zák., pretože v presne nezistené dni od 20. augusta 2014 do 05. septembra 2014 v Q., v byte na ulici S. armády číslo X/X, štyrikrát vykonal s maloletou B.R., narodenou XX.XX.XXXX, s jej súhlasom pohlavný styk, hoci vedel, že táto ešte nemá 15 rokov.

Bol za to odsúdený podľa § 201 ods. 1 Tr. zák. s použitím § 38 ods. 5 Tr. zák. k trestu odňatia slobody na šesť rokov a šesť mesiacov, pre výkon ktorého trestu bol podľa § 48 ods. 2 písm. a/ Tr. zák. zaradený do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia.

Proti tomuto rozsudku podal v zákonnej lehote odvolanie obžalovaný, ktoré zahlásil do zápisnice o hlavnom pojednávaní ihneď po vyhlásení rozsudku. Následne obžalovaný svoje odvolanie písomne zdôvodnil prostredníctvom zvoleného obhajcu. Odvolanie smerovalo proti výroku o vine a treste. Obhajca namietal vieryhodnosť svedkyne - poškodenej, ktorá viackrát k trestnej činnosti vypovedala odlišne. Obhajca v tejto súvislosti poukázal na pretrvávajúci vzťah medzi obžalovaným a poškodenou.

Dokonca otec poškodenej R. C. na hlavnom pojednávaní obžalovanému uviedol, že keď jeho dcéra dospeje, môže sa s ňou zosobášiť. Obhajca taktiež navrhol znalecké dokazovanie znalcom z odboru psychológia, na zistenie hodnovernosti výpovede poškodenej a prípadné sklony k fabuláciám. Obhajca namietal tiež procesnosť výsluchu poškodenej na hlavnom pojednávaní dňa 5.1.2016 v dôsledku porušenia § 135 ods. 1 Tr. por.. Obhajca navrhol doplniť dokazovanie výsluchmi 8 konkrétnych svedkov, výpoveďami ktorých má byť potvrdené trvanie vzťahu medzi obžalovaným a poškodenou, pričom jedna svedkyňa - priateľka poškodenej by mohla mať aj informácie o tom, kedy sa poškodená s obžalovaným začala intímne stýkať. K doznaniu obžalovaného v prípravnom konaní obhajca uviedol, že toto bolo v dôsledku rozporenia obžalovaného (závažné ochorenie matky), pričom sa domnieval, že mu bude uložený podmienený trest odňatia slobody. Obhajca k odvolaniu pripojil aj internetovú komunikáciu medzi obžalovaným a poškodenou, preukazujúcu trvanie ich vzťahu, ako aj fotografiu poškodenej, z ktorej vyplýva, že táto obžalovaného navštevuje u neho doma. V závere odôvodnenia odvolania poukázal obhajca na to, že uložený trest je neprimerane prísny. Vyslovil názor, že sú splnené podmienky pre mimoriadne zníženie trestu podľa § 39 ods. 1 Tr. zák. Obhajca navrhol podľa § 321 ods. 1 písm. a/, písm. b/, písm. c/ Tr. por. zrušiť napadnutý rozsudok v celom rozsahu s tým, aby odvolací súd sám postupom podľa § 322 ods. 3 Tr. por. rozhodol o oslobodení obžalovaného spod obžaloby podľa § 285 písm. a/, písm. c/ Tr. por. Alternatívne obžalovaný navrhol zrušiť výrok o treste a obžalovanému uložiť primeraný trest odňatia slobody pod dolnou hranicou zákonom ustanovenej trestnej sadzby.

Na verejnom zasadnutí konanom o odvolaní navrhla prokurátorka krajskej prokuratúry odvolanie obžalovaného podľa § 319 Tr. por. ako nedôvodné zamietnuť. Obžalovaný sa verejného zasadnutia nezúčastnil, hoci bol riadne a včas o jeho konaní písomne upovedomený, vrátane poučenia o tom, že verejné zasadnutie sa môže vykonať aj v jeho neprítomnosti. Obžalovaný svoju neúčast' na verejnom zasadnutí ani nijako neospravedlnil. V súlade s ustanovením § 293 ods. 5 Tr. por. bolo preto verejné zasadnutie vykonané v neprítomnosti obžalovaného. Obhajca sa verejného zasadnutia nezúčastnil z toho dôvodu, že on sám dňa 4.5.2016 písomne vypovedal obžalovanému plnomocenstvo na obhajobu, čo obžalovaný dňa 4.5.2016 potvrdil aj svojim podpisom.

Odvolací súd podľa § 317 ods. 1 Tr. por. preskúmal zákonnosť a odôvodnenosť napadnutých výrokov rozsudku, ako aj správnosť postupu konania, ktoré týmto výrokom predchádzalo a dospel k záveru, že odvolanie je čiastočne dôvodné.

K vytýkanej procesnej chybe týkajúcej sa zákonnosti výsluchu poškodenej B.R. dňa 5.januára 2016 na hlavnom pojednávaní uvádza senát odvolacieho súdu nasledovné. Súd prvého stupňa svedkyňu-pošadenú B.R. opätovne vypočul na hlavnom pojednávaní z toho dôvodu, že mu to bolo nariadené vykonať nadriadeným súdom v uznesení sp. zn. 23To/55/2015, zo dňa 12.októbra 2015 (toto uznesenie pozri aj nižšie). Súčasne v tomto uznesení bol súdu prvého stupňa pri opätovnom výsluchu tejto svedkyne doporučený postup podľa § 262 Tr. por.. Bolo tomu tak z toho dôvodu, že z dovtedy vykonaného dokazovania bolo žiadúce „eliminovať“ možný vplyv na obsah výpovede tejto svedkyne, ako zo strany obžalovaného, tak aj jej otca. Súd prvého stupňa na hlavnom pojednávaní dňa 5.januára 2016, tento postup nadriadeného súdu splnil, a svedkyňu B.R. vypočul len v prítomnosti senátu, prokurátorky, obhajcu a zapisovateľky. Obžalovanému pritom bolo umožnené oboznámiť sa s obsahom výpovede poškodenej, pričom mu bolo sprostredkovane umožnené položiť jej otázky.

Senát odvolacieho súdu sa potom nestotožnil s názorom obhajcu v tom, že pri tomto výsluchu došlo k porušeniu ustanovenia § 135 ods. 1 Tr. por.. Obhajca pritom ani bližšie nešpecifikoval, ktorú okolnosť výsluchu osoby mladšej ako 18 rokov uvedenú v tomto ustanovení, považoval za porušenú. K nariadeniu opakovania výsluchu takejto svedkyne senát odvolacieho súdu uvádza, že toto bolo odôvodnené samotným rozdielnym vyjadrovaním sa (nielen v rámci výsluchov) tejto svedkyne v priebehu trestného stíhania obžalovaného. Táto potreba vyplynula zo záujmu súdu zistiť skutočný stav, keď priamymi dôkazmi boli len výpovede obžalovaného a poškodenej.

Zároveň senát odvolacieho súdu z obsahu výpovedí poškodenej mladšej ako 18 rokov nenadobudol dojem, že by oživovanie pamäti tejto poškodenej mohlo viesť k nepriaznivému ovplyvneniu jej duševného a mravného vývoja. V prípravnom konaní sa zúčastnil výsluchu tejto svedkyne aj pracovník sociálno-právnej ochrany detí a sociálnej kurately. Prítomnosť vyššie uvedených osôb pri výsluchu na hlavnom pojednávaní dňa 5.januára 2016 považuje senát odvolacieho súdu za zákonnú a postačujúcu.

K vytýkaným chybám týkajúcich sa výroku o vine uvádza senát odvolacieho súdu ďalej nasledovné. Predovšetkým je potrebné uviesť, že v tejto veci odvolací súd uznesením sp. zn. 23To/55/2015 zo dňa 12.októbra 2015 zrušil pôvodný oslobodzujúci rozsudok súdu prvého stupňa. Odvolací súd v tomto uznesení vytkol súdu prvého stupňa predovšetkým to, že pri hodnotení výpovedí poškodenej neprihliadol na všetky okolnosti prípadu, najmä na niektoré ďalšie vo veci zadovážené dôkazy. Tu mal na mysli najmä lekársku správu MUDr. Viery Borkovej - gynekologická ambulancia Handlová zo dňa 16.9.2014 (č.l.24), ktorej vieryhodnosť nebola ničím spochybnená.

Z tejto lekárskej správy vyplýva, že poškodená B.R. pred samotným gynekologickým vyšetrením sama ošetrojúcej lekárskej (otec poškodenej pri vyšetrení prítomný nebol) uviedla, že prvý pomer mala dobrovoľne s priateľom X. F. asi pred mesiacom. Išlo pritom o okolnosti vyšetrujúcej lekárskej neznáme a musela jej to nepochybne uviesť poškodená. Aj keď vieryhodnosť poškodenej bola v ďalšom konaní spochybnená senát odvolacieho súdu nevidí logický dôvod, prečo by mala poškodená lekárskej klamať. Nič jej nebránilo povedať lekárskej, že pohlavný styk mala až po dovŕšení 15 rokov. Vzhľadom k tomu, že poškodená sa vyšetreniu podrobila 9 dní po dovŕšení 15 roku veku - jej slová o prvom pohlavnom styku pred mesiacom nepochybne spadajú do obdobia pred jej dovŕšením 15 roku veku, teda do obdobia uvedeného v skutkovej vete obžaloby.

Takéto časové súvislosti, pokiaľ ide o pohlavné styky obžalovaného a poškodenej, pritom korešpondujú aj s informáciami, ktoré poškodená sama dala ešte pred gynekologickým vyšetrením na svoju facebookovú stránku.

Napokon je potrebné uviesť, že ako obžalovaný, tak aj poškodená v prípravnom konaní prakticky zhodne a pomerne „detailne“ popisovali 4 pohlavné styky pred dovŕšením 15 roku veku poškodenej. Išlo pritom o také detaily (spôsob sexuálneho uspokojovania, spôsob ukončenia pohlavného styku) v intímnej oblasti, ktoré svedčia o ich vieryhodnosti.

K tomu je navyše potrebné uviesť, že zmena vo výpovediach ako aj obžalovaného tak, aj poškodenej nastala až potom, čo obžalovaný zistil, že ani v dôsledku „priznania sa“ mu nebude môcť byť uložený trest odňatia slobody s povolením podmieneného odkladu, pretože tejto trestnej činnosti sa dopustil v skúšobnej dobe podmieneného odsúdenia za rovnaký trestný čin (rozsudok OS Prievidza sp. zn. 1T/177/2013, zo dňa 11.novembra 2013).

Napokon je potrebné uviesť, že vyššie uvedená dôkazná situácia sa ani po vykonaní nového hlavného pojednávania dňa 5.januára 2016 nezmenila v prospech obžalovaného. Práve naopak, samotná poškodená tu podrobne popísala, vývoj a dôvody svojich usvedčujúcich (v prípravnom konaní) a ospravedlňujúcich (na hlavnom pojednávaní dňa 3.marca 2015) výpovedí. Jednoznačne tu potvrdila svoju pôvodnú výpoveď z prípravného konania.

Je síce možné prisvedčiť názoru obhajcu v tom, že táto svedkyňa „zmenami“ obsahu svojich výpovedí samotná spochybnila svoju vieryhodnosť. Na druhej strane tieto zmeny výpovedí dostatočne presvedčivo vysvetlila. Potom za situácie, keď jej opakovaná usvedčujúca výpoveď korešponduje aj s ďalšími vyššie uvedenými usvedčujúcimi dôkazmi, vrátane doznania sa obžalovaného v prípravnom konaní, nie je potrebné ďalej znalecky skúmať jej vieryhodnosť.

Záverom je potrebné uviesť, že ani ďalšie rozsiahle dokazovanie najmä na preukázanie trvania vzťahu medzi obžalovaným a poškodenu navrhované v odvolaní, nie je nevyhnutne potrebné (tento záver urobil už súd prvého stupňa), pretože z celkových okolností prípadu má senát odvolacieho súdu za to, že tento „vzťah“ v nejakej podobe pretrváva. Súdom prvého stupňa pritom správne poukázal na to, že táto okolnosť nesúvisí so skutkovým stavom veci. Senát odvolacieho súdu však na tieto okolnosti poukáže v súvislosti so svojim výrokom o treste.

Z takto rozvedených dôvodov odvolací súd odvolanie obžalovaného smerujúceho proti výroku o vine nevyhovel.

Vo vzťahu k odvolaním napadnutému výroku o treste, uvádza senát odvolacieho súdu nasledovné. Úvodom k tomu je potrebné poukázať na nasledovné ustanovenia Trestného zákona upravujúce ukládanie trestov. Podľa § 34 ods. 6 Tr. zák. za trestný čin, ktorého horná hranica trestnej sadzby trestu

odňatia slobody v osobitnej časti prevyšuje 5 rokov (v prejednávacom prípade je horná hranica odňatia slobody 10 rokov) musí súd uložiť trest odňatia slobody. Podľa § 49 ods. 2 Tr. zák. ak súd odsudzuje páchateľa za úmyselný trestný čin spáchaný v skúšobnej dobe podmieneného odsúdenia (obžalovaný X. F. spáchal trestný čin v takejto skúšobnej dobe-pozri vyššie) súd nemôže výkon trestu odňatia slobody podmienične odložiť.

Za situácie, kedy teda obžalovanému bolo možné uložiť len nepodmienečný trest odňatia slobody, senát odvolacieho súdu skúmal, či návrh obhajcu na použitie zmierňovacieho ustanovenia § 39 ods. 1 Tr. zák. je dôvodný. K tomu predovšetkým uvádza, že pri neexistencii materiálneho korektívu pri zločine, obdobne ako je to u prečinu (§ 10 ods. 2 Tr. zák.) nemôžu ani následky činu a okolnosti za ktorých bol čin spáchaný, a to ani keď výrazne by mohli byť zohľadnené v prospech obžalovaného, mať vplyv na stanovenie trestnej zodpovednosti z pohľadu použitia právnej kvalifikácie - materiálne chápanie trestného činu.

Takáto právna situácia súčasne však nebráni, aby takéto okolnosti, ktoré by pri prečine mohli viesť až k beztrestnosti páchateľa, neboli dôsledne zohľadnené pri ukladaní trestu.

Objektom trestného činu sexuálneho zneužívania je záujem na ochrane mravného a fyzického vývinu detí mladších ako 15 rokov pred akýmikoľvek útokmi proti ich pohlavnej nedotknuteľnosti. Narušenie fyzického vývinu poškodenej preukázané nebolo (obžalovaný sa aj pred počatím chránil pomôckami). V zásade nemôžeme hovoriť ani o zásadnom narušení mravného vývinu poškodenej, keď napr. nemala mať problém sa s pohlavným stykom „pochváliť“ cez facebook.

V tomto smere však za veľmi významnú okolnosť z pohľadu objektu, ale aj následku spáchaného trestného činu považuje senát odvolacieho súdu to, že k prvému pohlavnému styku došlo 20. augusta 2014, kedy poškodenej chýbalo do dovŕšenia 15 roku veku, 18 dní a k poslednému styku došlo 5. septembra 2014, teda dva dni pred dovŕšením 15 roku veku.

Tieto okolnosti prípadu potom tak významne svedčia v prospech obžalovaného, že možno v súlade s ustanoveniami § 39 ods. 1 Tr. zák. dospieť k záveru, že použitie trestnej sadzby ustanovenej Trestným zákonom by bolo pre obžalovaného neprimerane prísne. Veď následok a škodlivý účinok konania obžalovaného je v tomto prípade len prakticky vo formálnej rovine, keď dobrovoľná súlož obžalovaného s poškodenou o 19 dní, resp. 3 dni neskôr by bola už beztrestná.

Tento záver platí o to viac, že nebolo vyvrátené tvrdenie obžalovaného v odvolaní, že samotná poškodená aj po dovŕšení 15-teho roku veku „udržiava“ určitý vzťah s obžalovaným. Za situácie, že obhajcom pripojená fotografia k odvolaniu obžalovaného zo dňa 10.1.2016 je autentická, možno dokonca hovoriť o tom, že vzťah obžalovaného s poškodenou, po tom čo sa voči nej dopustil sexuálneho trestného činu, možno dokonca považovať za „bližší“.

Z takto rozvedených dôvodov odvolací súd zrušil podľa § 321 ods. 1 písm. e/, ods. 3 Tr. por. výrok o treste v rozsudku súdu prvého stupňa a podľa § 322 ods. 3 Tr. por. sám rozhodol o primeranom, zákonom, ale aj spravodlivom treste pre obžalovaného. V konečnom dôsledku pri určovaní výmery mimoriadne zníženého trestu odňatia slobody v súlade s ustanoveniami § 39 ods. 3 Tr. por., odvolací súd prihliadol aj k tomu, že obžalovanému hrozí aj „premena“ podmienične odloženého trestu odňatia slobody vo výmere 20 mesiacov, na trest nepodmienečný.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku zákon nepripúšťa žiadny ďalší riadny opravný prostriedok.